

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1049/2025
01.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Момчило Ковачевић, адвокат из ..., против туженог Предузеће за трговину и превоз „ПОГЛЕД“ д.о.о. Трговиште, чији је пуномоћник Зоран Стојановић, адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа и уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3507/2024 од 22.11.2024. године, у седници одржаној 01.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3507/24 од 22.11.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3507/24 од 22.11.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Врању П1 268/22 од 06.09.2024. године, којом је одбачена као неблаговремена тужба тужиоца којом је тражено да се утврди да је тужилац засновао радни однос код туженог на радном месту ... даном ступања на рад 28.05.2015. године, а одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да за период од 28.05.2015. године до 01.10.2015. године, уплати за тужиоца доприносе за обавезно социјално и здравствено осигурање надлежном фонду социјалног и здравственог осигурања на важећу основицу за обрачун и плаћање доприноса у моменту плаћања истог, и обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 327.550,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, до коначне исплате

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023), Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду од 28.05.2015. године до 01.10.2015. године, био радно ангажован код туженог на пословима ... без закљученог уговора о раду. Почев од 01.10.2015. године па надаље тужилац је наставио радно ангажовање код туженог на основу закљученог уговора о раду на истим пословима. Оценом налаза економско-финансијског вештака тужени за тужиоца није обрачунао и уплатио доприносе за обавезно социјално осигурање за период од 28.05.2015. године до 01.10.2015. године. Тужба у овој правној ствари поднета је 31.05.2018. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, применом одредбе члана 195. став 2. Закона о раду, нижестепени судови су оценили да је тужба неблаговремена у делу којим је постављен захтев којим је тражено утврђење да је тужилац код туженог засновао радни однос, даном ступања на рад 28.05.2015. године, и с тим у вези закључујући да није основан тужбени захтев којим је тражено обавезивање туженог да за спорни период, уплати за тужиоца доприносе за обавезно социјално и здравствено осигурање надлежном фонду социјалног и здравственог осигурања.

По оцени Врховног суда, одлука нижестепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду, прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени може да покрене спор пред надлежним судом (став 1.), а рок за покретање спора је 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права (став 2. овог члана). Одредбом члана 5. став 1. Закона о раду прописано је да је запослени, у смислу тог закона, физичко лице које је у радном односу код послодавца. Према члану 30. тог закона, радни однос заснива се уговором о раду који закључују запослени и послодавац.

Нису основани наводи ревизије у којима се истиче да подношење тужбе за утврђење постојања радног односа по својој природи не може бити везано за рок. Тужилац у овој парници заштиту права тражи тужбом за утврђење, која по општим правилима парничног поступка, није везана за рок. Међутим, тужилац у конкретном случају тражи утврђење права по основу рада, која су уређена посебним законом – Законом о раду, који прописује посебан поступак заштите тих права и рок у коме се она може остварити. Тужба за утврђење по правилу не застарева, али имајући у виду императивни карактер о року за подношење тужбе за заштиту права из радног односа, прописаног чланом 195. Закона о раду, као посебног закона, то се овај рок има применити и код тужбе за утврђење постојања радног односа. Дакле, рок за подношење тужбе је преклузиван - материјалноправни, што значи да се пропуштањем овог рока губи право на подношење тужбе, а суд је дужан да о благовремености (ове) тужбе води рачуна по службеној дужности.

У конкретном случају, рок од 60 дана за подношење тужбе ради утврђења постојања радног односа, почео је да тече 01.10.2015. године, када је тужилац са туженим закључио уговор о раду на одређено време, са којим датумом је тужилац имао сазнања о повреди свог права и свог радноправног статуса и истекао је 30.11.2015.

године. Тужилац је тужбу поднео 31.05.2018. године, дакле након истека наведеног рока. У таквој ситуацији, супротно ревизијским наводима Врховни суд налази да је правилан закључак нижестепених судова да је наступила преклузија тј. губитак права на судску заштиту, због чега је тужбу тужиоца у том делу ваљало одбацити.

Доприноси за обавезно социјално осигурање су саставни део зараде (плате), и представљају специфично примање које потиче из радног односа. Уплата доприноса је законска обавеза послодавца, као дужника. Имајући у виду међузависност постављених тужбених захтева, и код чињенице да тужилац није био у радном односу код туженог у спорном периоду, односно да тужени није био тужиочев послодавац, правилно је примењено материјално право када је одбијен као неоснован постављени захтев за уплату тражених доприноса надлежним фондовима.

Из наведених разлога, по оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права, па је, применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**